

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1955 — Nr. 10

BERETNING
om selfangsten, håkjerringfisket
og overvintringsekspedisjonene i 1955

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Grlegs Boktrykkeri, Bergen
1956

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1955 — Nr. 10

BERETNING
om selfangsten, håkjerringfisket
og overvintringsekspedisjonene i 1955

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1956

I N N H O L D

	Side
Forord.....	5
Selfangst	
Deltaking (tab. 1 og 2)	7
Fangstmengde og verdi (tab. 3, 4 og 5).....	9
Fangsten på de enkelte feltene (tab. 6, 7 og 8)	15
Newfoundlandfeltet	15
Vesterisen (Jan Mayen-feltet)	17
Grønlandsstredet	20
Østisen og Nordisen	20
Forlis (tab. 9).....	20
Prisene	21
Håkjerringfisket (tab. 7)	22
Overvintring	23
Sommerekspedisjoner	23

F O R O R D

Beretningen om selfangsten, håkjerringfisket og overvintringseksedisjonene i 1955 er utarbeidet på samme grunnlag som tidligere, se Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1946 — nr. 4.

I likhet med for 1954 ble det også for 1955 innhentet oppgaver på frivillig basis fra rederiene. Disse oppgavene kom i tillegg til de som kommer inn gjennom tollvesenet. En sammenligning mellom de to sett oppgaver er for 1955 tatt med i denne beretning (tab. 4).

I forhold til foregående år er inndelingen i tab. 3 forandret. Ellers er to tabeller sløyfet, mens det er tatt med én ny tabell (tab. 2).

Sekretær Sverre Mollestad har utarbeidet denne beretning.

Bergen, i januar 1956.

Klaus Sunnanå.

Håvard Angerman.

SELFANGST

Deltaking (tab. 1 og 2).

I 1955 deltok det 64 fartøyer i selfangsten mot 66 foregående år. I deltakelsestallet er hjelpefartøyet ikke regnet med da det ikke ble drevet noen fangst fra fartøyet i 1955.

Av de fartøyene som deltok var 3 hjemmehørende i Finnmark, 33 i Troms, 2 i Nordland, 25 i Møre og Romsdal og 1 i Vestfold. I forhold til foregående år gikk deltakingen ned med 3 fartøyer i Troms og opp med ett fartøy i Finnmark.

Fartøyenes tonnasje var tilsammen på 10 531 bruttotonn og 3 735 nettotonn. Foregående år var bruttotonnasjen 11 159 og nettotonnasjen 3 998 tonn. Gjennomsnittstørrelsen av alle var i 1955 165 bruttotonn mot 169 i 1954 og 170 bruttotonn i 1953. De nord-norske fartøyene er gjennomgående betydelig mindre enn de fra Sør-Norge. Gjennomsnittsalderen av selfangstfartøyene er høy. Den er for 1955 beregnet til 28 år mot 27 år foregående år. En har da regnet med opprinnelig byggeår og altså ikke tatt hensyn til senere ombygginger. Fordelingen av fartøyene etter lengde og byggeår fremgår av tab. 2.

Overgangen fra dampmaskin til motor i selfangstflåten er nå nesten avsluttet. I 1955 var det således bare ett fartøy som hadde dampmaskin, mens resten hadde motor. I 1939 utgjorde dampfartøyene en tredjedel av alle som deltok i selfangsten og i 1947 nesten en fjerdedel. Av tonnasjen var dampfartøyenes andel i disse årene enda en god del større, da det stort sett var de største fartøyene som hadde dampmaskin. I 1955 var motorenes størrelse gjennomsnittlig på vel 330 HK.

Det ble i alt foretatt 89 fangstturer mot 83 turer i 1954, 84 i 1953 og 97 turer i 1952. Det var 41 fartøyer som foretok bare én tur hver, 21 fartøyer foretok to turer og 2 fartøyer tre turer hver.

Fangsten foregikk ved Newfoundland (10 turer), i Vesterisen (44 turer), Grønlandsstredet (11 turer), Nordisen (8 turer) og Østisen forøvrig (16 turer). Det ble også søkt om konsesjon på selfangst i Kvitsjøen, men heller ikke for 1955 lyktes det å få tillatelse til fangst på dette felt.

Tabell 1. *Deltaking. Antall fartøyer, lasteevne og besetning da sesongen 1955 begynte, delt etter fartøyenes heimsted.*

Heimsted	Hele flåten			Herav dampfart.			Herav motorfart.		
	Antall fartøyer	Lasteevne Nettotonn	Besetning antall mann	Antall fartøyer	Lasteevne Nettotonn	Besetning antall mann	Antall fartøyer	Lasteevne Nettotonn	Besetning antall mann
Vestfold-Nøtterøy	1	199	35	—	—	—	1	199	35
Borgund	1	56	19	—	—	—	1	56	19
Haram	1	30	15	—	—	—	1	30	15
Hareid	13	1136	294	—	—	—	13	1136	294
Herøy	3	127	48	—	—	—	3	127	48
Sande	1	27	14	—	—	—	1	27	14
Ulstein	1	61	18	—	—	—	1	61	18
Vartdal	3	222	61	—	—	—	3	222	61
Ålesund	2	94	37	—	—	—	2	94	37
Møre og Romsdal i alt	25	1753	506	—	—	—	25	1753	506
Borge	1	24	13	—	—	—	1	24	13
Hol	1	47	17	—	—	—	1	47	17
Nordland i alt ..	2	71	30	—	—	—	2	71	30
Balsfjord	1	13	11	—	—	—	1	13	11
Bjarkøy	4	156	62	—	—	—	4	156	62
Dyrøy	1	41	16	—	—	—	1	41	16
Gratangen	4	138	61	—	—	—	4	138	61
Tromsø.....	12	773	216	—	—	—	12	773	216
Tromsøysund	11	480	168	—	—	—	11	480	168
Troms i alt	33	1601	534	—	—	—	33	1601	534
Alta	1	10	8	—	—	—	1	10	8
Hammerfest	1	74	16	1	74	16	—	—	—
Kvalsund.....	1	27	12	—	—	—	1	27	12
Finnmark i alt ..	3	111	36	1	74	16	2	37	20
I alt 1955	64	3735	1141	1	74	16	63	3661	1125
- 1954	66	3998	1171	2	144	35	64	3854	1136
- 1953	59	3612	1002	2	144	35	57	3468	967
- 1952	81	4528	1411	2	144	35	79	4384	1376
- 1951	80	4360	1374	4	553	102	76	3807	1272
- 1950	73	3739	1164	2	541	69	71	3198	1095
Årlig gj.snitt:									
1951—55	70	4047	1220	2	212	45	68	3835	1175
1946—50	58	2475	858	7	518	184	51	1957	734
1936—40	69	3263	1062	24	1850	442	45	1413	620
1931—35	77	3707	1179	32	2210	554	45	1497	625
1926—30	110	5044	1479	43	2826	677	67	2218	802

Tabell 2. *Fartøyer som har deltatt i selfangsten i 1955, fordelt etter lengde og byggeår.*

Lengde	Byggeår:							I alt
	Før 1900	1900 —09	1910 —19	1920 —29	1930 —39	1940 —49	1950 —55	
50— 59,9.....	—	1	3	—	—	1	—	5
60— 69,9.....	—	—	* 1	—	1	1	—	3
70— 79,9.....	1	1	—	1	1	1	2	7
80— 89,9.....	1	1	6	2	1	5	—	16
90— 99,9.....	—	1	4	—	1	2	—	8
100—109,9.....	1	—	6	1	—	2	—	10
110—119,9.....	—	—	2	—	—	1	1	4
120—129,9.....	—	—	2	—	—	2	1	5
130—139,9.....	—	—	—	—	—	—	—	—
140—149,9.....	—	—	—	—	—	2	—	2
150—159,9.....	—	—	—	—	—	1	1	2
160—169,9.....	—	—	—	—	1	—	1	2
I alt	3	4	24	4	5	18	6	64

I alt utgjorde mannskapet på selfangstflåten i 1955 1 141 mann. Til sammenligning kan nevnes at i 1954 deltok det 1 171 mann, i 1953 1 002 og i 1952 1 411. Besetningen pr. fartøy var gjennomsnittlig 17 mann.

Fangstmengde og verdi (tab. 3, 4 og 5).

Samlet fangst ble i 1955 295 150 dyr. Det er den nest største fangstmengde i årene etter krigen. Bare i 1951 var fangsten større, men da var også deltakingen betydelig større. I 1954 var samlet fangst 259 194 dyr og i 1953 195 236 dyr. Gjennomsnittlig pr. tur utgjorde fangsten 3 316 dyr mot 3 123 i 1954, 2 324 i 1953 og 2 682 i 1952. En må imidlertid være oppmerksom på at fangsten varierer mye fra felt til felt.

Fangsten av grønlandssel gikk opp fra 169 030 dyr i 1954 til 222 058 dyr i 1955. Hele økningen kommer av at fangsten av unge dyr gikk opp, mens fangsten av gammelsel ble nesten nøyaktig den samme i begge årene. Fangsten av hårfaste kvitunger ble nesten fordoblet i forhold til foregående år, men da var ungefangsten uforholdsmessig liten. I alt utgjorde grønlandssel 75,2 prosent av totalfangsten. Tilsvarende tall var foregående år 65,2 prosent, i 1953 82,1 prosent og i 1952 74,6 prosent.

Tabell 3. Fangstmengde og fangstverdi

	Antall turer	Grønlandssel			Klappmyss		
		I alt	Herav		I alt	Herav	
			Unger	Eldre dyr (1 år og eldre)		Unger	Eldre dyr (1 år og eldre)
<i>Innklaeringssted:</i>		stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.
Ålesund	37	109 402	79 843	29 559	42 613	25 017	17 596
Tromsø	52	112 656	50 613	62 043	28 414	22 391	6 023
<i>Heimsted:</i>							
Vestfold	1	20 250	13 000	7 250	75	47	28
Møre og Romsdal .	36	89 152	66 843	22 309	42 538	24 970	17 568
Nordland	4	4 016	975	3 041	2 941	2 041	900
Troms	45	105 533	48 002	57 531	24 535	19 412	5 123
Finnmark	3	3 107	1 636	1 471	938	938	—
I alt 1955	89	222 058	130 456	91 602	71 027	47 408	23 619
1954	83	169 030	79 649	89 381	86 797	54 856	31 941
1953	84	160 260	82 788	77 472	32 451	24 271	8 180
1952	97	194 191	108 860	85 331	64 318	18 827	45 491
1951	146	222 413	114 146	108 267	141 970	54 510	87 460
1950	113	161 602	98 299	63 303	88 418	49 453	38 965
1949	110	122 058	64 674	57 384	59 618	49 011	10 607
1948	108	118 479	40 917	77 562	49 936	23 899	26 037
1947	86	73 067	33 448	39 619	54 855	27 159	27 696
1946	56	34 630	23 375	11 255	30 295	9 391	20 904
1945	14	—	—	—	3 275	75	3 200
1940	32	37 460	31 110	6 350	12 069	7 909	4 160
1939	81	88 138	59 068	29 070	40 485	12 201	28 284
1938	115	100 831	79 499	21 332	28 227	16 418	11 809
1937	123	66 385	50 656	15 729	62 373	32 511	29 862

¹ Dessuten 22 kvitfisk. Verdien av disse er tatt med i den oppførte verdi av fangstprodukter.

etter innklareringssted og heimsted 1955.

Storkobbe	Hvalross	Snadd	Isbjørn			Samlet antall av disse dyr	Samlet spekk- produksjon	Verdi av alle fangst- produkter	Verdi av sel- fangernes hå- kjerringfiske	Selfangernes samlete bruttoutbytte
			I alt	Herav						
				Levende	Døde					
stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	tonn	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
—	—	1	5	1	4	152 021	2 787	7 200	394	7 594
1 716	—	53	290	45	245	143 129	2 869	8 109	—	8 109
—	—	—	—	—	—	20 325	360	600	—	600
—	—	1	5	1	4	131 696	2 427	6 600	394	6 994
119	—	—	1	—	1	7 077	181	496	—	496
1 514	—	53	277	45	232	131 912	2 583	7 347	—	7 347
83	—	—	12	—	12	4 140	105	266	—	266
1 716	—	54	295	46	249	295 150 ¹	5 656	15 309	394	15 703
3 095	—	125	147	19	128	259 194	5 230	14 131	339	14 470
1 750	—	485	290	43	247	195 236	3 458	8 547	837	9 384
1 472	45	50	81	13	68	260 157	5 953	10 150	492	10 642
5 965	1 253	791	269	33	236	372 661	8 439	27 208	442	27 650
4 141	154	242	499	60	439	255 056	5 293	11 536	691	12 227
2 607	630	501	218	24	194	185 632	3 371	9 461	1 196	10 657
2 643	7	564	197	21	176	171 826	3 448	11 286	1 179	12 465
2 340	6	274	194	28	166	130 736	2 810	9 728	1 409	11 137
2 549	90	333	371	55	316	68 268	1 489	3 065	120	3 185
180	1	51	195	—	195	3 702	137	195	449	644
604	2	281	15	—	15	50 431	683	1 075	—	1 075
1 447	234	314	108	6	102	130 726	2 591	1 560	175	1 735
3 956	16	604	138	19	119	133 772	2 539	1 735	76	1 811
6 780	78	1 132	386	42	344	137 134	2 920	2 649	260	2 909

Fangsten av klappmyss gikk ned fra 86 797 foregående år til 71 027 i 1955. Det var fangsten av voksne dyr som gikk mest tilbake. Dette kommer av at fangsten i Grønlandsstredet hvor en vesentlig del av de voksne dyrene tas under sommerfangsten, var betydelig mindre enn foregående år.

Hvalross var også i 1955 totalfredet hele året (Kgl. resolusjon av 20. juni 1952).

Fangsten av storkobbe ble 1 716 dyr mot 3 095 i 1954 og 1750 i 1953.

Det ble dessuten fanget 54 snadd og 295 isbjørner, hvorav 46 levende.

Spekkmengden ble 5 656 tonn mot 5 230 tonn foregående år og 3 458 i 1953. Spekkmengden avhenger ikke bare av antall dyr, men også av sammensetningen av fangsten.

Innklaringsverdien — den verdien som skipperen oppgir til tollvesenet ved innklaring — var 15 309 000 kroner. Foregående år var innklaringsverdien 14 131 000 kroner og i 1953 8 547 000 kroner.

Kombinert selfangst og håkjerringfiske i Grønlandsstredet ble drevet av 10 fartøyer. Dette håkjerringfisket ga 88 tonn tran og 116 tonn lever til en samlet verdi på 394 000 kroner. Tilsammen blir således verdien av selfangsten og det håkjerringfisket som ble drevet i kombinasjon med selfangsten 15 703 000 kroner mot 14 470 000 kroner i 1954 og 9 384 000 kroner i 1953.

For å undersøke mulighetene for å få bedre statistikk og for å kontrollere innklaringsoppgavene, ble det for 1954 etter henstilling fra Selfangstrådet også innhentet oppgaver fra rederiene. Disse oppgavene skulle gis etter at fangsten var solgt og således den nøyaktige verdi kjent. Det ble ganske kort redegjort for dette i beretningen for 1954. Etter anmodning fra Selfangstrådet har det vært innhentet slike oppgaver også for 1955 og en skal her gjengi noen av hovedresultatene.

Det har imidlertid ikke lyktes å få inn oppgaver fra alle. Det har derfor ikke vært mulig å utarbeide totalstatistikk på grunnlag av oppgavene fra rederiene. En har imidlertid foretatt en sammenligning med et utvalg oppgaver for å undersøke holdbarheten av innklaringsoppgavene. Til dette er benyttet alle de skjema som gjaldt fangst i Vesterisen og ved Newfoundland og som var fullstendig utfylt. Undersøkelsen omfatter 7 av i alt 10 turer til Newfoundland og 28 av 44 utførte turer til Vesterisen. Dette materialet skulle være tilstrekkelig til å gi et brukbart sammenligningsgrunnlag for de to sett oppgaver.

Tab. 4. Tall fra 35 turer som det er gitt dobbelt sett oppgaver for.

	Newfoundland		Vesterisen		Tilsammen	
	Rederienes oppgaver	Innkla- rings- oppgaver	Rederienes oppgaver	Innkla- rings- oppgaver	Rederienes oppgaver	Innkla- rings- oppgaver
Grønlandssel i altstk.	132 793	132 600	23 121	23 217	155 914	155 817
Herav:						
Hårfaste kvitunger «	30 874	48 900	9 976	11 928	40 850	60 828
Under og etter hårskiftet «	55 565	38 200	3 376	2 924	58 941	41 124
Unge dyr «	23 634	3 500	2 405	600	26 039	4 100
Gammelsel «	22 720	42 000	7 364	7 765	30 084	49 765
Klappmyss i alt «	3 439	3 117	37 148	37 025	40 587	40 142
Herav:						
Blågris «	2 288	2 142	30 765	30 659	33 053	32 801
Gris og overgangsdyr «	1	—	472	372	473	372
Voksne dyr «	1 150	975	5 911	5 994	7 061	6 969
Andre dyr «	—	3	79	2	79	5
Antall dyr i alt «	136 232	135 720	60 348	60 244	196 580	195 964
Spekktonn	2 216	2 210	1 269	1 249	3 485	3 459
Verdi i altmill. kr.	5 641	4 920	4 928	4 765	10 569	9 676

Tabell 5. *Antall turer delt etter fangstverdiens størrelse 1939—1955.*

	Antall turer i alt	Herav med innklaringsverdi (i 1000 kr.) pr. fangsttur på:													
		Inntil 10	10,1- 25,0	25,1- 50,0	50,1- 75,0	75,1- 100,0	100,1- 125,0	125,1- 150,0	150,1- 175,0	175,1- 200,0	200,1- 250,0	250,1 300,0	300,1 500,0	500,1 1000,0	Over 1000
<i>Innklart:</i>															
Ålesund	37	—	1	6	4	1	2	5	7	2	3	—	3	3	—
Tromsø	52	1	4	11	6	1	4	9	6	2	2	2	1	1	2
<i>Fangstfelt:</i>															
Newfoundland	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	2
Vesterisen	44	—	—	1	1	1	4	13	13	4	5	2	—	—	—
Grønlandsstredet	11	—	1	5	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Nordisen	8	1	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Østerisen	16	—	2	6	5	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
I alt 1955	89	1	5	17	10	2	6	14	13	4	5	2	4	4	2
I alt 1954	83	—	4	11	12	8	3	8	8	6	9	6	4	4	—
- 1953	84	3	6	20	19	11	7	4	3	3	2	—	4	2	—
- 1952	97	5	7	16	12	29	7	9	1	1	2	—	7	1	—
- 1951	146	6	9	17	11	17	10	11	9	20	9	10	9	6	2
- 1950	113	8	15	25	13	6	7	6	10	5	9	4	4	1	—
- 1949	110	24	13	19	7	9	5	15	3	3	5	4	3	—	—
- 1948	108	5	13	17	21	12	8	10	5	5	4	3	4	1	—
- 1947	86	4	8	17	6	10	11	5	5	6	8	4	2	—	—
- 1946	56	11	3	11	16	10	3	2	—	—	—	—	—	—	—
- 1945	14	8	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
- 1940	31	8	5	11	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
- 1939	81	13	44	19	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

I tab. 4 er tallene for 35 turer som det var dobbelt sett oppgaver for, stilt sammen både totalt og særskilt for Vesterisen og Newfoundland. Det fremgår av tabellen at avvikene i det totale antall dyr er bare 616 eller under en tredjedels prosent av alle. Også for grønlandssel i alt og klappmyss i alt er avvikene ganske små. Derimot er det betydelig forskjell i fordelingen av grønlandssel på hårfaste kvitunger, unger under og etter hårskiftet, unge dyr og gammelsel. Dette kan komme av at det under fangsten er vanskelig å avgjøre hvilken gruppe de kommer i, men også av at skinnene ved vraking for salg blir delt i pris- og kvalitetsklasser og ikke bare etter dyrenes alder. Når totaltallene stemmer er det tydelig at det har foregått en «forskyvning» i fordelingen, uten at en på statistisk grunnlag nærmere kan si hvilke oppgaver som er riktigst.

Når det gjelder verdioppgavene må en anta at rederienes oppgaver er riktige og at innklaringsoppgavene viser for lav verdi i det materialet som er undersøkt her. Den verdien som er oppgitt ved innklaring ligger således for det undersøkte materialet vel 8 prosent under den verdien som rederiene har oppgitt etter at fangsten var solgt. Ved undersøkelsen i 1954 lå innklaringsverdien ca. 4 prosent under den verdien rederiene oppga. Om en ser på tallene for Vesterisen og Newfoundland hver for seg, viser det seg at forskjellen i tallene går i samme retning.

Fangsten på de enkelte feltene

(tab. 6, 7 og 8).

Newfoundlandfeltet.

I 1955 deltok det 10 fartøyer i selfangsten ved Newfoundland hvorav ett drev fangst både i Vesterisen og ved Newfoundland på samme tur. I 1954 deltok det 9 fartøyer i denne fangsten og i de tre foregående år 11 fartøyer. Fangstflåten hadde en samlet tonnasje på 1 548 nettotonn, eller gjennomsnittlig 155 nettotonn. Mannskapet var på i alt 309 mann. Gjennomsnittlig pr. båt ble innklaringsverdien omlag 632 tusen kroner og varigheten av turene gjennomsnittlig 75 døgn.

I tabell 6 er gitt en oversikt over de deltakende fartøyene og tab. 7 viser fangstutbyttet.

Første tillatte fangstdag var også i 1955 10. mars «på selfeltet øst for Newfoundland og i Belle Island stredet østenfor en linje, trukket

Tabell 6. *Fartøyer som utklarerte for Newfoundlandfangst i 1955.*

Fartøyets reg. merke og navn	Lengde i fot	Tonnasje		Maskin		Heimsted	Beset- ning	Dato for utkla- rering	Dato for innkla- rering
		Brutto tonn	Netto- tonn	Mrk.	HK				
T-24-T «Quest» ¹⁾	121	253	107	motor	350	Tromsø	23	17/3	2/6
T-60-T «Polarcirkel»	153	545	200	»	1200	»	36	22/2	22/5
T-91-T «Polarquest»	128	312	107	»	600	»	27	20/2	20/5
T-23-TD «Norbjørn»	145	554	214	»	1200	Tromsøys.	36	24/2	30/4
M-10-HD «Polaris»	152	435	153	»	1200	Hareid	34	23/2	27/4
M-12-HD «Polarbjørn» . . .	123	292	105	»	660	»	24	26/2	14/5
M-14-HD «Polarstar»	150	424	149	»	900	»	34	18/2	29/4
M-31-HD «Jopeter»	166	486	209	»	1020	»	35	24/2	10/5
M-20-VD «Vesle-Kari» . . .	125	310	104	»	600	Vartdal	25	26/2	9/5
V-13-N «Tottan»	154	475	198	»	900	Nøtterøy	35	23/2	5/5

1) Fanget både i Vesterisen og ved Newfoundland på samme tur.

mellom Armour Point og Flowers Cove» og til 5. mars «i Gulf of St. Lawrenceområdet vestenfor ovennevnte linje» (Kgl. resolusjon av 20. februar 1953).

Om vær- og fangstforholdene skriver Aalesunds Rederiforenings Sel-fangergruppe bl. a.: «Overseilingen var til dels noe stormfull, men alle kom til feltet tidsnok for å nå fangsten av ungsel. — En av båtene fanget i Gulfen og tok ca. 12 000 whitecoat der for så å komplettere med 7 000 gammelsel, gråsel og blueback på utsiden. Forholdene var stort sett bra på fangstfeltet med gode ansamlinger av sel. Det var et år med mye is og flytjeneste ble rekvirert fra Halifax N. S. for å lokalisere sel-legrene. Foruten skutene fra Sunnmøre, deltok 4 store selfangere fra Nord-Norge og 1 skute fra Tønsberg. Samtlige fikk full fangst».

Fangstresultatet fremgår av tab. 7.

Vesterisen (Jan Mayen-feltet).

Det ble foretatt 44 fangstturer til dette felt mot 41 foregående år. Av fartøyene som deltok i 1955 var 2 hjemmehørende i Finnmark, 20 i Troms, 2 i Nordland og 20 i Møre og Romsdal. Gjennomsnittstørrelsen av fartøyene var 46 nettotonn, besetningen 17 mann og turene gjennom-snittlig på 37 døgn.

Også i 1955 var det fastsatt både begynnelsesdato og avslutningsdato for fangsten og dessuten utseilingsdato. Fangsten var tillatt i tiden 23. mars til 15. mai. Første tillatte dag for avreise fra Norge var 16. mars. Dessuten var det forbudt å foreta mer enn en fangsttur (Kgl. resolusjon av 7. januar 1955).

Om vær- og fangstforholdene skriver Aalesunds Rederiforenings Sel-fangergruppe bl. a.: «Det var stort sett bra vær på overseilingen, men en storm straks etter skutenes ankomst til feltet ødela antakelig en del nykastede sel-legre og samtidig forårsaket vanskelige forhold for ungsel og klappmyssfangsten. Allikevel ble det mer og mindre fangst allerede fra første fangstdag om enn resultatet var noe variabelt for de forskjellige fartøyer. Det var bra vær de første ca. 14 dager etter 23. mars. Etter den tid var været i en periode noe dårligere, men bedret seg igjen på slutten av fangsttiden, som varer til 15. mai».

Fangstresultatet fremgår av tab. 7.

Også i 1955 var det hjelpefartøy i Vesterisen. Det var bergingsbåten «Salvator» som var leiet for dette formål.

Tabell 7. *Selfangsten og håkjerringfisket i 1955 fordelt på fangstfelt.*

	Fangstfelt					I alt 1955	1954	1953	1952	1951
	New found- land	Vester- isen	Nord- isen	Øster- isen	Grøn- lands- stredet					
<i>Selfangst:</i>										
Antall innklareringer	10 ¹	44	8	16	11	89	83	84	97	146
1. Grønlandssel i alt	165 450	37 070	470	19 068	—	222 058	169 030	160 260	194 191	222 413
Herav:										
a. Hårfaste kvitunger	54 750	18 812	—	—	—	73 562	37 847	53 723	48 549	65 420
b. Unger under og etter hårskiftet ..	52 200	4 694	—	—	—	56 894	41 802	29 065	60 311	48 726
c. Unge dyr (fjorårets og eldre unger, gråsel)	5 200	1 539	—	3 347	—	10 086	7 481	13 643	19 621	13 908
d. Gammelsel	53 300	12 025	470	15 721	—	81 516	81 900	63 829	65 710	94 359
2. Klappmyss i alt	4 280	55 614	3	900	10 230	71 027	86 797	32 451	64 318	141 970
Herav:										
a. Vårfødte unger (blårygg og blågris) «	3 242	44 166	—	—	—	47 408	54 856	24 271	18 827	54 510
b. Unge dyr (gris og overgangsdyr) ..	—	1 534	—	—	150	1 684	1 663	1 716	6 968	13 775
c. Voksne dyr	1 038	9 914	3	900	10 080	21 935	30 278	6 464	38 523	73 685
3. Storkobbe	—	1	871	844	—	1 716	3 095	1 750	1 472	5 965
4. Hvalross	—	—	—	—	—	—	—	—	45	1 253
5. Snadd	—	—	53	—	1	54	125	485	50	791
6. Isbjørn i alt	4	2	288	1	—	295	147	290	81	269
Herav:										
a. Levende	—	1	45	—	—	46	19	43	13	33
b. Døde	4	1	243	1	—	249	128	247	68	236
7. Samlet antall av disse dyr	169 734	92 687	1 685	20 813	10 231	295 150	259 194	195 236	260 157	372 661
8. Spekk	2 740	1 896	75	551	394	5 656	5 230	3 458	5 953	8 439
9. Innklaringsverdi	6 320	7 252	192	955	590	15 309	14 131	8 547	10 150	27 208

Selfangernes håkjerringfiske:

Tran	tonn	—	—	—	—	88	88	128	373	205	166
Lever	«	—	—	—	—	116	116	72	116	42	17
Innklaringsverdi	1000 kr.	—	—	—	—	394	394	339	837	491	442

Håkjerringfartøyenes fangst:

Antall turer		—	—	—	—	1	1	6	1	1	35
Tran	tonn	—	—	—	—	45	45	77	53	11	161
Lever	«	—	—	—	—	—	—	70	—	—	321
Innklaringsverdi	1000 kr.	—	—	—	—	100	100	230	90	20	678

¹⁾ Ett fartøy fanget både i Vesterisen og Grønlandsstredet på samme tur. Også fangsten i Vesterisen som bestod av 255 hårfaste kvitunger, 101 under og etter hårskiftet, 1 084 blågris, 3 gris og overgangsdyr og 63 voksne klappmyss er talt med under Newfoundland.

Grønlandsstredet.

Det var 11 fartøyer som drev selfangst i Grønlandsstredet, alle fra Møre og Romsdal. Dessuten var det én båt fra Nord-Norge som drev fangst i Østisen og Grønlandsstredet på samme tur. Fangsten for denne er ført under Østisen. Alle fartøyene som deltok i Grønlandsstredet hadde tidligere i sesongen drevet fangst på andre felt. Som vanlig ble det i kombinasjon med selfangsten også drevet en del håkjerringfiske.

De fartøyene som deltok på dette felt var gjennomsnittlig på 57 nettotonn og med en besetning på 16 mann.

I Grønlandsstredet var det bare tillatt å fange klappmys i tiden 5. juni til og med 15. juli i 1955 (Kgl. resolusjon av 7. januar 1955).

Samlet antall dyr som ble fanget på dette felt var bare 10 231 mot 18 292 dyr foregående år. Dessuten ble det av selfangerne brakt hjem 88 tonn håkjerringtran og 116 tonn lever til en innklaringsverdi av 394 tusen kroner. Den nærmere spesifisering av fangsten fremgår av tab. 7.

Østisen og Nordisen.

Det ble foretatt 24 turer til disse felt, hvorav 8 til Nordisen og 16 til Østisen. Alle fartøyene som deltok i 1955 var fra Nord-Norge. Fartøyene som deltok i Østisen var gjennomsnittlig på 24 nettotonn og i Nordisen på 15 nettotonn. Mannskapet pr. fartøy var henholdsvis på 12 og 8 mann i Øst- og Nordisen. Det er således de minste fartøyene som deltar på disse feltene.

Heller ikke i 1955 hadde de norske selfangerne adgang til selfeltene som ligger innenfor det russiske konsesjonsområdet.

Om is- og fangstforholdene skriver Nord-Norges Rederiforening: «Som ventet ble deltakelsen liten i år på grunn av det dårlige utbyttet fangerne hadde forrige sesong. I år var det ganske gode is- og fangstforhold, og de fleste fartøyer hadde et bra utbytte. Fangsten i år besto vesentlig av gammel sel. Det ble ikke fanget noen ungdyr av betydning».

Fangsten fremgår av tab. 7.

F o r l i s (t a b. 9).

Ingen fartøyer forliste under selfangsten i 1955. Derimot forliste «Jopeter», som var en av de største selfangerne, under ekspedisjonstur ved Østgrønland i september. Tabell 9 gir en oversikt over totalforlistene siden 1926.

Tabell 8. *Fartøyenes størrelse, turenas varighet, fangstverdi og mannskap i gjennomsnitt for hvert fangstfelt.*

Fangstfelt	Antall turer i alt	Gj.snitt pr. fartøy		Gj.snitt pr. tur	
		Mannskap	Tonnasje	Varighet	Innklareringsverdi
			netto-tonn	døgn	1000 kr.
Newfoundland. . .	10	31	155	75	632
Vesterisen	44	16	46	37	165
Nordisen	8	8	15	63	24
Østisen	16	12	24	33	60
Grønlandsstredet..	11	16	57	77	54
I alt 1955.	89	17	59	57	187
» 1954.	83	17	61	51	170
» 1953.	84	16	61	60	112
» 1952.	97	17	56	53	110

P r i s e n e .

Det har vært gode avsetningsforhold for selfangstproduktene i 1955 og prisene har gjennomgående vært noe høyere enn i 1954.

En har fått oppgitt følgende førstehåndspriser på fangstproduktene:

Whitecoat — hårfaste kvitunger, naturelle	kr. 40	pr. stk.
Whitecoat — hårfaste kvitunger, vanlige	« 32—34	—
Whitecoat — nesten hårfaste	« 29—34	—
Blueback — naturell	« 105—110	—
Blueback — vanlige	« 80—90	—
Blågris — hårfaste.	« 25—30	—
Voksen grønlandssel (gammelsel, saddlers) — hårfaste	« 30—32	—
Hårfaste klappmyss — lette	« 42—45	—
Hårfaste klappmyss — tunge	« 40—42	—
Ikke hårfaste saddlers, bluebackgarvere og gråsel . .	« 20—22	—
Ikke hårfaste klappmyss	« 22—26	—
Lurv	« 22	—
Storkobbe	« 2—2, 50	pr. kg
Spekk	« 1,—	—

Tabell 9. *Forlis siden 1926.*

	Forliste		Antall fartøyer forlist i alt	Av disse var heimehørende i							Forlis i % av hele flåten
	Damp- fartøyer	Motor- fartøyer		Oslo	Rogaland og Aust-Agder	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Troms	Finmark	
1955	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1954	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1953	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1952	—	7	7	—	—	3	—	—	3	1	8.6
1951	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1.3
1950	—	3	3	—	—	—	—	—	3	—	4.1
1949	—	3	3	—	—	1	1	—	1	—	4.1
1948	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1947	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1946	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2.9
1945	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt 1951—55..	—	8	8	—	—	4	—	—	3	1	2.3
» 1945—50..	1	6	7	—	—	2	1	—	4	—	2.3
» 1936—40..	6	21	27	—	1	9	—	1	15	1	7.9
» 1931—35..	8	16	24	1	—	12	—	—	11	—	6.2
» 1926—30..	11	39	50	—	1	14	—	4	28	3	9.1
» 1926—55..	26	90	116	1	2	41	1	5	61	5	6.0

HÅKJERRINGFISKET

(t a b. 7).

I 1955 ble det drevet kombinert selfangst og håkjerringfiske av 10 fartøyer mot 8 foregående år. Utbyttet av dette håkjerringfisket ble 88 tonn tran og 116 tonn lever til en samlet innklaringsverdi på 394 tusen kroner.

Utenom det håkjerringfisket som ble drevet av selfangerne, var det bare ett fartøy som drev håkjerringfiske i 1955 mot 6 foregående år.

Det samlede resultat av håkjerringfisket i fjerne farvann¹ ble i 1955 133 tonn tran og 116 tonn lever til en samlet innklaringsverdi på 494 tusen kroner. Tilsvarende tall for foregående år var 205 tonn tran og 142 tonn lever til en samlet innklaringsverdi på 569 tusen kroner.

¹) Tallene kan avvike noe fra oppgavene i «Norges Fiskerier» som også omfatter håkjerringfisket ved norskekysten.

OVERVINTRING

Det ble innklarert fangstprodukter fra 4 overvintringsekspedisjoner, medregnet værvarslingsstasjonen på Hopen. Av de øvrige ekspedisjoner innklarerte 2 fra Grønland og én fra Svalbard.

Fangsten ble 575 hvitrev, 85 blårev, 56 isbjørner, 8 moskusskinn, 40 storkobber, 110 snadd og dessuten ca. 6 tonn spekk, 1 kvitfisk og 45 tønner saltet røye.

SOMMEREKSPEDISJONER

Det ble innklarert fangst fra tre sommerekspedisjoner. Fangsten var tilsammen 19 storkobber, 41 isbjørner, 5 sel og 16 snadd.

